

rou byl sad vydražiteli přenechán. Dále se tam tvrdí, že nejvyšší podání odpovídalo skutečné hodnotě vydraženého sadu, neboť vyvolací cena byla příliš nízká, a poukazuje se k tomu, že soud skutečné ceny vydraženého sadu vůbec nezjistil. Odsuzujícími rozsudky obou stolic byl porušen zákon v §u 9 (1) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. Podle tohoto ustanovení má býti trestán, kdo při nákupu předmětů potřeby, jež hodlá zciziti, přeplácí prodatelem požadovanou cenu, nebo, nepožaduje-li se určitá cena, úředně stanovenou cenu, není-li tu však takové ceny, až dosud obvyklou cenu. V tomto případě vydražil obžalovaný třešňový sad ve veřejné dražbě. Nařízením ze dne 18. března 1918 čís. 94 ř. zák. byla sice dražba předmětů potřeby, až na výjimky v nařízení tom stanovené, až na další zakázána. Avšak i z tohoto nařízení možno souditi, že veřejná dražba jako právní ústav, v podstatě na přeplácení založený, nebyla zásadně zákonem zakázána, a nelze proto při koupi ve veřejné dražbě použití ustanovení §u 9 lichevního zákona o »přeplácení prodatelem požadované ceny.« Rovněž nelze v tomto případě použití ustanovení téhož §u o přeplácení »úředně stanovené ceny,« protože v době činu byl vzhledem k vládnímu nařízení ze dne 21. dubna 1921 čís. 169 sb. z. a n. obchod ovocem uvolněn a nebyla pro třešně úřední cena stanovena. Za to však lze použití ustanovení §u 9 o přeplácení »ceny až dosud obvyklé,« totiž ceny, která byla za onen předmět před dobou nákupu na určitém místě po přiměřenou dobu skutečně požadována a placena. Jest známo, že úroda červeného ovoce na stromech prodává se ve dražbách i z volné ruky již před dozráním, na jaře, a není tedy třeba pro ustanovení obvyklých cen tohoto ovoce ve velkém vyčkávat, až ovoce dozraje a vytvoří se cena pro drobný prodej, nýbrž jest možno srovnáním s jinými prodejmi ve dražbách i z volné ruky zjistiti cenu, která byla v době činu pro třešně na stromech obvyklou, a teprve po zjištění této obvyklé ceny lze se vysloviti o tom, zda je dána skutková podstata dle §u 9 lichevního zákona. Bylo by ovšem také potřeba zjistiti, jaké množství ovoce ve vydražených sadech tehdy bylo. Soudy první a druhé stolice měly tedy dle zásad shora vytčených zjistiti a rozhodnouti o tom, zdali obžalovaný přeplácel cenu dosud obvyklou za třešně na stromech, když zaplatil za třešňový sad s nezjištěným množstvím ovoce 9.320 Kč. Protože se tak nestalo, nýbrž výrokům rozsudků obou stolic bylo za základ položeno nesprávně toliko přeplácení vyvolací ceny, požadované prodatelem ve veřejné dražbě, neměl býti obžalovaný na podkladě dosud nezjištěném při správném výkladu zákona toho času odsouzen pro přestupek §u 9 (1) zákona o válečné lichvě.

Čís. 1097.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Obchod (závod) jako takový, pokud se týče nájemní práva k obchodním místnostem nejsou předměty potřeby a nepodléhá jich zcizení předpisům lichevního zákona.

V přímém prodeji zásob zboží a zařízení krámu tím, kdo se obchodu (závodu) vzdává, nelze spatřovati pletichy.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1923, Kr I 1158/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Aloisa T-a a Vojtěcha P-a do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudě v Praze ze dne 28. května 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem čís. 4 §u 11 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n. a přečinem §u 7 (3) téhož zákona potud, že napadený rozsudek v odsuzujícím výroku pro § 11 čís. 4 lich. zák. jako zmatečný zrušil a obžalované dle §u 259 čís. 3 tr. ř. sprostil z obžaloby pro přečin pletich dle čís. 4 §u 11 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., jehož se prý dopustili tím, že Alois T. prodávaje s postoupením dílny zařízení oplatkárny Antonínu S. dne 1. února 1921, dále prodávaje zařízení obchodu lahůdkářského s postoupením téhož Vojtěchu P-ovi a pak společně s tímto Haně T-ové, pustili se do pletich, jež jsou způsobilé stupňovati ceny předmětů potřeby; pokud pak zmateční stížnost směřovala proti rozsudkovému výroku, odsuzujícímu obžalované pro přečin přímého předražování dle §u 7 (3) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., spáchaný prodejem zařízení oplatkárny a prodejem zařízení lahůdkářského obchodu se zbožím, napadený rozsudek v tomto bodu jako zmatečný zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji v rozsahu tohoto zrušení znova prodal a rozhodl.

D ů v o d y:

Zmateční stížnosti obžalovaných Aloisa T-a a Vojtěcha P-a, pokud směřuje proti rozsudkovému výroku, odsuzujícímu je pro přečin přímého předražování dle §u 7 (3) zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. ohledně oplatkárny a lahůdkářského obchodu, a uplatňuje zmatek čís. 9 a) §u 281 tr. ř., nelze upříti oprávnění. Dle odůvodnění rozsudku, jež tvoří s rozsudkovým výrokiem jeden celek — zejména z míst, kde soud opětovně zdůrazňuje, že se prodávalo »zařízení oplatkárny s postupem dílny« a »obchod lahůdkářský se zařízením a zbožím« — a podobně nemůže býti pochyby, že lichevní soud odsoudil stěžovatele — jak pokud se týče oplatkárny, tak pokud se týče lahůdkářského obchodu — pro prodej obchodu (závodu) v jeho celistvosti, tedy pro prodej jak zařízení a zboží, tak i pro postoupení obchodu (závodu), po případě i pro postoupení nájemních práv k obchodním místnostem. Než hodnota obchodu (závodu) v jeho celistvosti záleží nejen v materiálním obsahu inventáře obchodu, tedy v zařízení a ve zboží, nýbrž i v oněch imateriálních momentech, které tvoří jeho hodnotu jako prostředku výdělcného a záležejí v tom, že obchodní místnost svým trváním, výhodnou polohou a svým dobrým jménem jest vyhledávána zákazníky. Souhrn těchto výdělkových možností, známostí, zavedení obchodu na určitém místě, určitého kruhu zákaznictva, jimiž obchod (závod), jako zdroj výdělku nabývá zvýšené hodnoty, nespadá pod pojem předmětů potřeby, jimiž jsou po rozumu §u 1 lichevního zákona věci m o v i t é, sloužící přímo nebo nepřímou ukojení potřeb lidských a potřeb zvířat domácích. Vychází-li se tedy ze skutkových zjištění lichevního soudu, že předmětem prodeje, jak pokud se týče oplatkárny, tak pokud se týče lahůdkářského obchodu, bylo nejen zařízení a zboží, nýbrž i obchod (závod) jako takový, po případě i nájemní práva k obchodním

místnostem, a přihlíží-li se k tomu, že postoupení obchodu (závodu) jako takového není předmětem potřeby po rozumu §u 1 lichevního zákona — což platí touž měrou i o postoupení nájemních práv k obchodním místnostem — nutno za to míti, že z toho, co stěžovatelé při oněch prodejích utržili, připadá jen část na zařízení a zboží, část druhá pak na prodej obchodu (závodu) jako takového a po případě také na prodej nájemních práv k obchodním místnostem. Až v tomto směru budou učiněna potřebná zjištění, bude možno uvažovati a rozhodnouti, zdali a v jaké míře se stěžovatelé dopustili přímého předražování, spáchaného prodejem zařízení a zboží oplátkárny a lahůdkářského obchodu. Poněvadž nejvyšší soud podle toho, co právě uvedeno, nemá dostatečného skutkového podkladu, by ve věci samé mohl ihned rozhodnouti (§ 288 čís. 3 tr. ř.), bylo ku zmateční stížnosti obžalovaných napadený rozsudek ve výroku, odsuzujícím je pro přečin přímého předražování, pokud se týče oplátkárny a lahůdkářského obchodu, jako zmatečný zrušiti a věc vrátiti prvnímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znova projednal a rozhodl.

Vyhověti bylo zmateční stížnosti obžalovaných Aloisa T-a a Vojtěcha P-a, pokud se obrací proti odsouzení pro přečin pletich dle čís. 4 §u 11 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. Rozsudek podřaduje pod pojem tohoto trestného jednání též čin, pro který uznal obžalované T-a a P-a vinnými také přečinem přímého předražování dle §u 7 (3) cit. zákona. Také v důvodech spojuje rozsudek to, co požadováno za prodej zařízení a zboží, s tím, co požadováno za postoupení obchodu (závodu) jako takového, po případě za prodej nájemních práv k obchodním místnostem, pod jedno hledisko. Právní stanovisko soudu nalézacího není správné. Jak bylo dovedeno při rozboru zmateční stížnosti ohledně přečinu přímého předražování, nelze ani na prodej obchodu (závodu) jako takového ani na eventuelní prodej nájemních práv k obchodním místnostem použití trestních ustanovení zákona o trestání válečné lichvy, poněvadž schází podmínka §u 1 tohoto zákona a již z tohoto důvodu nelze mluvit, pokud jde o prodej obchodu (závodu), po případě o prodej nájemních práv k obchodním místnostem, o pletichách. Než skutková podstata pletich není dána, ani pokud jde o zařízení a zboží, neboť podle zjištění nalézacího soudu byli obžalovaní obchodníky a tudíž zajisté oprávněni k tomu, by z b o ž í prodali dále, ať již v drobném, ať již v celku, a pokud se týče z a ř í z e n í, nelze přímý prodej zařízení obchodu (závodu), jehož se obchodník neb provozovatel vzdává, novému obchodníku neb provozovateli, nazvati obchodováním se zařízením, nehledě ani k tomu, že na prodeji tom v případě tomto také nebylo nic pokoutního ani podloudného.

Čís. 1098.

Umýslné porušení dodávkové povinnosti (§ 3 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Dodávková povinnost vztahuje se i na obilí méněcenné (zadinu, směsku). Posouzení jakost obilí přísluší Státnímu obilnímu ústavu, pokud se týče zmocněncům jeho.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1923, Kr I 1344/21.)